

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Психологія суїцидальної поведінки»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *05 Соціальні та поведінкові науки*

Спеціальність *053 Психологія*

Освітньо-професійна програма *Психологія*

Кількість кредитів: 4

Рік підготовки: 1, семестр: 1

Компонент освітньої програми: вибіркковий

Мова викладання: українська

Викладач: Синишина Вікторія Михайлівна, доцент, кандидат психологічних наук;
e-mail: viktoriya.sinishina@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Навчальний курс «Психологія суїцидальної поведінки» спрямований на отримання поглиблених знань з психології суїцидів, умінь і навичок визначення суїцидальних станів і психологічної корекції цих станів, стратегій психологічної допомоги при суїцидальному ризику, що є необхідним для подальшої успішної самостійної професійної діяльності майбутніх психологів.

Наразі явище суїциду знаходиться в стадії активного наукового вивчення, позаяк профілактика суїциду потребує ефективних професійних знань, вмінь і навичок професіоналів. У житті сучасного суспільства гостро повстали проблеми суїцидальної поведінки. Україна увійшла до групи країн із високим рівнем суїцидальної активності. Процеси в економіці та суспільному житті: пандемія, війна на сході України спричинили нову соціальну ситуацію розвитку особистості, яка потребує психокорекційної допомоги фахівців-психологів.

У зв'язку з цим формування готовності до роботи з особами, які перебувають у групах суїцидального ризику, є важливою складовою фахової підготовки психолога.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія суїцидальної поведінки» є ознайомлення з фундаментальними засадами психології суїцидальної поведінки, основними засобами попередження та профілактики самогубств.

Завдання курсу полягає у отриманні студентами уявлень про психологічні закономірності та механізми суїцидальної поведінки; підвищенні рівня професійних знань і вмінь щодо майбутньої професійної діяльності; формуванні вміння та навичок використання методів та прийомів психологічної допомоги суїцидальним клієнтам; формуванні готовності до роботи з особами, які переживають суїцидальність, а їх психічний стан потребує залучення спеціалістів.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Психологія суїцидальної поведінки» студенти ознайомляться із соціально-історичним аспектом проблеми самогубства; соціально-психологічним та епідеміологічним аналізом причин суїцидальної поведінки; основними теоріями

суїцидальної поведінки; основними поняттями суїцидальної поведінки; чинниками та факторами суїцидальної поведінки; віковими особливостями суїцидальної поведінки; суїцидом у військовому середовищі як реакцією на травмуючі та кризові події; основними методами психологічної допомоги особам, схильним до суїцидальної поведінки.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- предмет, завдання, методологічні, природничо-наукові засади психології суїцидальної поведінки;
- теоретичні та практичні аспекти сучасної психології суїцидальної поведінки у підходах до самогубства;
- класифікацію суїцидентів;
- особливості протікання суїцидальних реакцій та їх психологічний зміст;
- особливості психологічних станів суїцидентів;
- психологічний зміст основних засобів і методів попередження самогубства;
- методи превенції та поственції суїцидів.

вміти:

- оцінювати відповідну до сформульованих проблем наукову інформацію та оцінювати її за критеріями адекватності;
- аналізувати теоретичні та практичні аспекти сучасної психології суїцидальної поведінки у підходах до самогубства із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- узагальнювати особливості психологічних станів суїцидентів;
- визначати ступінь суїцидального ризику та схильність до суїцидальних учинків;
- використовувати методи психології суїцидальної поведінки у практичній діяльності;
- володіти психологічними методами щодо профілактики самогубств;
- володіти прийомами психологічної інтервенції, яка спрямована на поліпшення психічного стану, підвищення потенціалу внутрішньої активності особистості, стійкості до стресу;
- реалізувати взаємодію з представниками частин та служб щодо попередження самогубств.

ЛІТЕРАТУРА

1. Актуальні проблеми суїцидології / За ред С.І. Яковенка. – К.: РВВ КІВС, 2002. – Ч. 1. – 196 с., Ч. 2. – 140 с.
2. Лебедев Д.В., Назаров О.О., Тімченко О.В., Христенко В.Є., Шевченко І.О. Психологія суїцидальної поведінки: Посібник/За заг. ред. проф. О.В.Тімченка – Харків, 2007. – 129 с
3. Лісова О.С. Психологія суїцидальної поведінки: Навчальний посібник / О.С.. Лісова– Чернівці, 2004. – 234 с.
4. Максимова Ю.Н. Психологія девіантної поведінки / Ю.Н Максимова. – К.: Либідь, 2011. – 502 с.

5. Москалець В.П. Психологія суїциду: Посібник / В.П.Москалець.– К.: Академвидав, 2004. – 287 с.
6. Осетрова О. Суїцидологія [Текст]: підручник / О.О. Осетрова. – Дніпро: РВВ ДНУ; ЛІРА, 2019. – 124 с.
7. Профілактика самогубств серед військовослужбовців Національної гвардії України : навч. посіб. / О. С. Колесніченко, Я. В. Мацегора, І. І. Приходько та ін. / за заг. ред проф. І. І. Приходька. Х. : НА НГУ, 2016. 117с.
8. Рибалка В. В. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості / В. В. Рибалка. – К. : Шкільний світ, 2009. – 119с.
9. Сулицький В.В. Психологія суїцидальної поведінки / В.В. Сулицький– К.: «МП Леся», 2001. – 316 с.
10. Третяченко В.В. Психологія суїцидальної поведінки підлітків / Третяченко В.В., Лосієвська О.Г.. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – 192 с.
11. Федоренко Р.П. Психологія суїциду: Навч. Посіб / Р.П. Федоренко– Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2012. – 260 с.